

[Video v ČZJ](#)

Stanovisko ASNEP a České komory tlumočnicků znakového jazyka k financování podpůrných služeb pro děti a žáky se sluchovým postižením ve školách

Navrhovaná změna školského zákona přesouvá financování podpory pro děti a žáky se sluchovým postižením ze státního rozpočtu na obce a kraje. To by znamenalo, že podpůrné služby, jako tlumočení do a z českého znakového jazyka (ČZJ), simultánní přepis či speciální pomůcky, by nově hradily místní samosprávy. Tento krok by však přinesl vážná rizika ohrožující rovný přístup ke vzdělávání.

Rizika zrušení centrálního financování podpůrných služeb ve školách

1. **Nerovnosti mezi obcemi a kraji:** Obce a kraje mají různé rozpočty. Bohatší regiony by dokázaly podpůrné služby zajistit, ale chudší by na to neměly prostředky. To by znamenalo, že děti a žáci v chudších oblastech by ztratili přístup k podpoře, kterou potřebují ke vzdělávání.
2. **Nejistá budoucnost podpůrných opatření:** Tlumočníci ČZJ jsou zásadní pro vzdělávání dětí a žáků, kteří potřebují přístup k výuce v českém znakovém jazyce, protože čeština je pro mnoho z nich cizím jazykem. Tyto děti a žáci by bez tlumočnicků ČZJ neměli možnost plně porozumět obsahu výuky a zapojit se do vzdělávacího procesu. Podle údajů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pracovalo 30. září 2024 ve školách pouze 26 tlumočnicků ČZJ. Tento nízký počet ohrožuje vzdělávací možnosti dětí a žáků, kteří potřebují přístup k výuce v českém znakovém jazyce. Pokud by financování těchto služeb bylo omezeno, jejich počet by se mohl dále snížit a vzdělávací možnosti těchto dětí a žáků by byly vážně ohroženy.
3. **Nedostatek projednání a nesouhlas:** Návrh nebyl projednán se školami, speciálně pedagogickými centry, obcemi, kraji, tlumočníky českého znakového jazyka, s organizacemi, hájícími práva dětí a žáků se speciálními potřebami ani s jejich rodiči. Ti všichni varují, že změna není dobře připravena a přinesla by vážné problémy dětem a žákům, kteří podpůrné služby potřebují.
4. **Ohrožení plnění § 16 školského zákona č. 561/2004 Sb.,** podle kterého mají školy dětem a žákům povinnost zajistit podpůrná opatření, pokud jsou doporučena. Kdyby obce nebo kraje odmítly tyto služby platit, školy by nemohly tuto povinnost splnit. To by znamenalo, že některé děti a někteří žáci by zůstali bez potřebné podpory, a školy by mohly čelit právním problémům.

5. **Riziko nejasného přerozdělování financí v regionech.** Pokud nebude financování zajištěno centrálně ze státního rozpočtu jako dosud, mohou mít některé kraje a obce problém podpůrné služby ve školách dostatečně financovat. Stát by neměl možnost koordinovat ani zajistit, že podpůrné služby budou skutečně ve všech regionech, krajích a obcích hrazeny.

6. **Pokud nebude zajištěno stabilní financování podpůrných opatření ve všech školách stejně,** vzniká riziko, že nebude možné plnit závazky zakotvené v českém právu a mezinárodních normách garantujících rovný přístup ke vzdělávání:

- **Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením** v článku 24, odstavec 3, písmeno c) uvádí, že Česká republika je povinna zajistit osobám se zdravotním postižením přiměřené úpravy a podporu pro účinné vzdělávání.
- **Antidiskriminační zákon č. 198/2009 Sb.,** který zakazuje diskriminaci ve vzdělávání z důvodu zdravotního postižení.

Pokud by byl současný systém financování podpůrných opatření zrušen, mohlo by to vést k přímému porušení těchto právních norem. Aby byl zachován rovný přístup ke vzdělávání pro děti a žáky se zdravotním postižením, je nutné zajistit stabilní financování podpůrných služeb.

Z těchto důvodů

- ✓ **Doporučujeme** vytvoření kompenzačních mechanismů, které pomohou obcím a krajům zajistit financování podpůrných opatření v plném rozsahu.
- ✓ **Žádáme** pravidelné vyhodnocování účinnosti nového modelu financování, aby bylo možné včas reagovat na případné problémy a hledat řešení, která minimalizují negativní dopady na vzdělávání.
- ✓ **Vyzýváme** odpovědné instituce k dialogu o efektivním financování podpůrných opatření, aby byly dostupné podle potřeb dětí a žáků.

Jsme připraveni spolupracovat na hledání vhodných řešení k zajištění rovného přístupu ke vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na regionální rozdíly.

Asociace organizací neslyšících,
nedoslýchavých a jejich přátel, z. s.

Karlínské nám. 12, 186 00 Praha 8
www.asnep.cz, kontakt: asnep@asnep.cz

Kruh tlumočníků ve školství
Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, z.s.,

Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1
www.cktzi.com, kontakt: skolstvi@cktzi.com